

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2017

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (Ι) ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Μάθημα: Εφαρμοσμένη Μηχανική Επιστήμη

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 23 Μαΐου 2017

08:00 – 10:30

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία μέρη (Α, Β, Γ) σε δεκατέσσερις (14) σελίδες.

ΟΔΗΓΙΕΣ: Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις

Όλες οι ερωτήσεις να απαντηθούν στο εξεταστικό δοκίμιο. Σε περίπτωση που θα χρειαστεί περισσότερος χώρος για τις απαντήσεις, να χρησιμοποιηθούν οι σελίδες 12, 13 και 14.

Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.

Δίνεται τυπολόγιο σε ξεχωριστό φύλλο

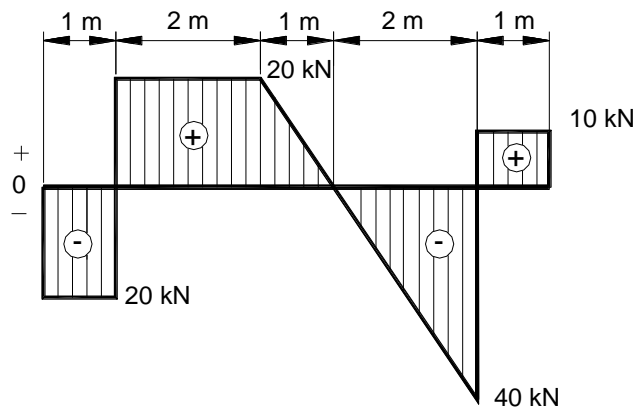
ΜΕΡΟΣ Α: - Δώδεκα (12) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Για τις ερωτήσεις 1 - 6 να βάλετε σε κύκλο την σωστή απάντηση.

1. Στο σχήμα 1 δίνεται το διάγραμμα των τεμνουσών δυνάμεων δοκού μήκους 7 m. Η μέγιστη ροπή κάμψης M_{bmax} είναι:

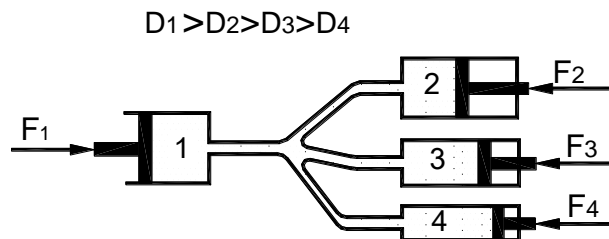
- (α) $M_{bmax} = 10 \text{ kNm}$
- (β) $M_{bmax} = 20 \text{ kNm}$
- (γ) $M_{bmax} = 60 \text{ kNm}$
- (δ) **$M_{bmax} = 30 \text{ kNm}$**

Σχήμα 1

2. Τα έμβολα υδραυλικού συστήματος έχουν σταθεροποιηθεί όπως φαίνεται στο σχήμα 2. Η ορθή σχέση μεταξύ των δυνάμεων που ασκούνται στα έμβολα 1, 2, 3 και 4 είναι:

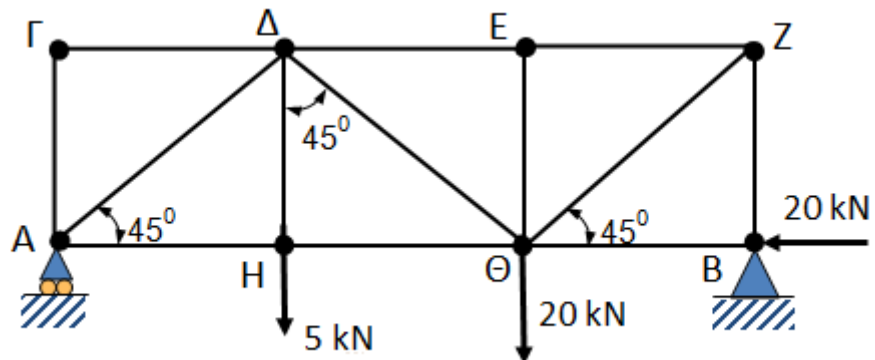
- (α) $F_1 = F_2 = F_3 = F_4$
- (β) **$F_1 > F_2 > F_3 > F_4$**
- (γ) $F_1 < F_2 < F_3 < F_4$
- (δ) $F_1 < F_4 < F_3 < F_2$

Σχήμα 2

3. Για το δικτύωμα που φαίνεται στο σχήμα 3 οι ράβδοι που δεν καταπονούνται είναι:

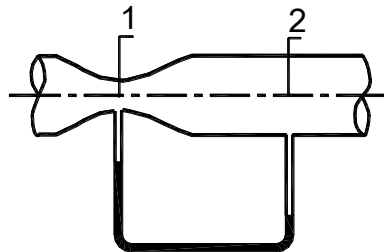
- (α) **ΑΓ, ΓΔ και ΕΘ**
- (β) ΑΔ, ΓΔ και ΕΘ
- (γ) ΒΖ, ΓΔ και ΒΘ
- (δ) ΑΓ, ΗΔ και ΗΘ

Σχήμα 3

4. Στο σχήμα 4 φαίνεται τμήμα αγωγού μέσα στον οποίο ρέει νερό.
Για τις θέσεις 1 και 2 ισχύει:

- (α) η παροχή στην θέση 1 είναι μικρότερη από την παροχή στην θέση 2
- (β) η παροχή στην θέση 1 είναι μεγαλύτερη από την παροχή στην θέση 2
- (γ) η ταχύτητα του νερού στην θέση 1 είναι μικρότερη από την ταχύτητα στην θέση 2
- (δ) η στατική πίεση στην θέση 1 είναι μικρότερη από εκείνη στην θέση 2**

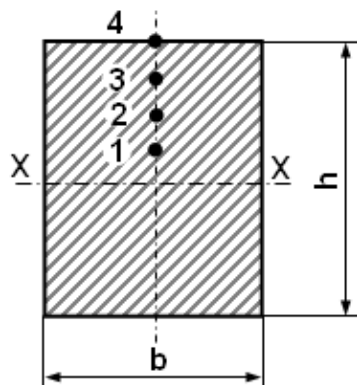

Σχήμα 4

5. Πάνω σε σφόνδυλο ασκείται σταθερή στρεπτική ροπή. Κατά τη διάρκεια της περιστροφής του, το μέγεθος το οποίο παραμένει σταθερό είναι:

- (α) η γωνιακή του επιτάχυνση**
- (β) η κινητική του ενέργεια
- (γ) η ισχύς του
- (δ) η γωνιακή του ταχύτητα

6. Η ορθή σχέση μεταξύ των τάσεων $\sigma_1, \sigma_2, \sigma_3$ και σ_4 , στα σημεία 1,2,3 και 4 αντίστοιχα, σε δοκό με ορθογωνική διατομή πλάτους b και ύψους h (σχήμα 5), που καταπονείται σε κάμψη είναι:

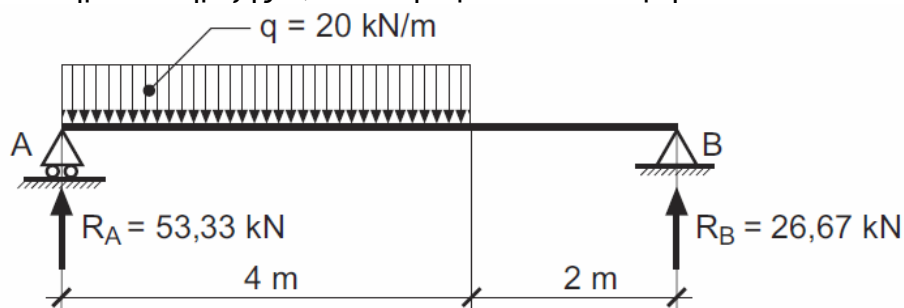
Σχήμα 5

- (α) $\sigma_1 = \sigma_2 = \sigma_3 = \sigma_4$
- (β) $\sigma_1 > \sigma_2 > \sigma_3 > \sigma_4$
- (γ) $\sigma_4 > \sigma_3 > \sigma_2 > \sigma_1$**
- (δ) $\sigma_3 < \sigma_2 < \sigma_4 < \sigma_1$

7. Στο σχήμα 6 δίνεται δοκός με τις αντιδράσεις στα σημεία στήριξης A και B. Να υπολογίσετε την απόσταση X επί της δοκού από το σημείο στήριξης A, όπου η τέμνουσα δύναμη $T\Delta = 0$.

$$T\Delta_x = 53,33 - 20x = 0$$

$$x = \frac{53,33}{20} = 2,67 \text{ m}$$

Σχήμα 6

8. Βάνα με διάμετρο $d = 3 \text{ cm}$, γεμίζει με νερό κυκλική δεξαμενή διαμέτρου $D = 2 \text{ m}$ και ύψους $h = 3 \text{ m}$, σε χρόνο $t = 4 \text{ ώρες}$. Να υπολογίσετε:

- (α) την παροχή Q της βάνας και
 (β) την ταχύτητα εκροής v , του νερού από την βάνα

(α)

$$Q = \frac{V}{t} = \frac{9,42}{4 \cdot 60 \cdot 60} = 6,54 \cdot 10^{-4} \text{ m}^3/\text{s}$$

$$V = \frac{\pi \cdot d^2}{4} \cdot h = \frac{\pi \cdot 2^2}{4} \cdot 3 = 9,42 \text{ m}^3$$

(β)

$$Q = A \cdot v \rightarrow v = \frac{Q}{A} = \frac{6,54 \cdot 10^{-4}}{7,068 \cdot 10^{-4}} = 0,93 \text{ m/s}$$

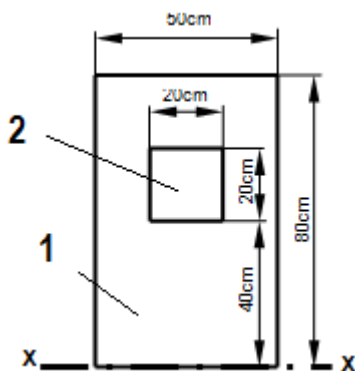
$$A = \frac{\pi \cdot 0,03^2}{4} = 7,068 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2$$

9. Χαλύβδινο τεμάχιο μάζας $m = 10 \text{ kg}$, ειδικής θερμότητας $c = 450 \text{ J kg}^{-1} \text{ K}^{-1}$ και αρχικής θερμοκρασίας $20 \text{ }^\circ\text{C}$, θερμαίνεται μέσα σε κλίβανο. Να υπολογίσετε την τελική θερμοκρασία του τεμαχίου, αν το ποσό της θερμότητας το οποίο απορρόφησε κατά την διάρκεια της θέρμανσής του $Q = 2610 \text{ kJ}$.

$$Q = m \cdot c \cdot \Delta\theta \rightarrow \Delta\theta = \frac{Q}{m \cdot c} = \frac{2610 \cdot 10^3}{10 \cdot 450} = 580 \text{ }^\circ\text{C}$$

$$\Delta\theta = t_2 - t_1 \rightarrow t_2 = \Delta\theta + t_1 = 580 + 20 = 600 \text{ }^\circ\text{C}$$

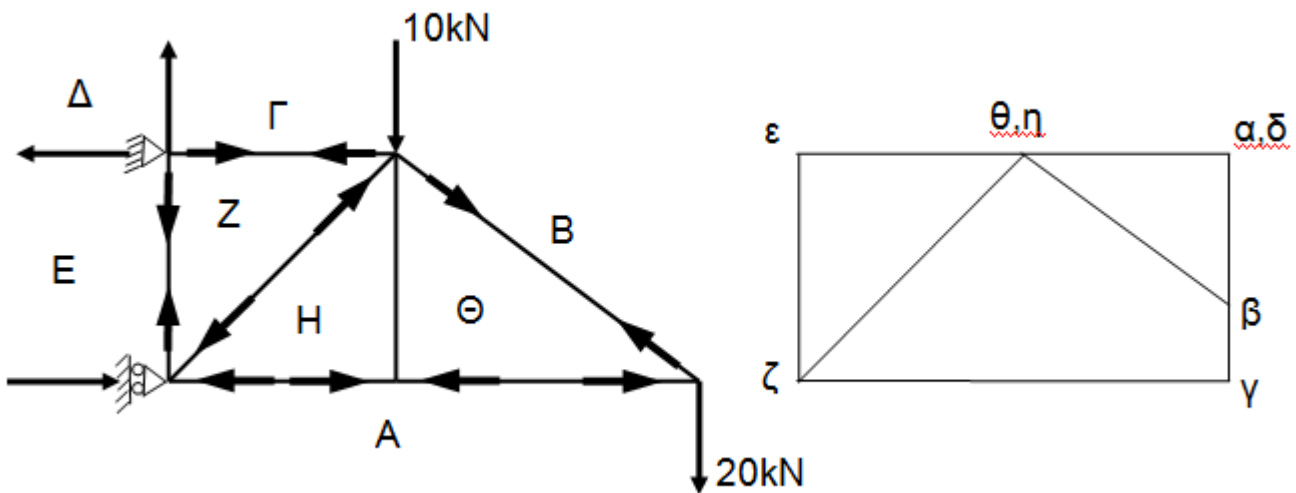
10. Να υπολογίσετε τη ροπή αδράνειας της διατομής που φαίνεται στο σχήμα 7 ως προς τον άξονα $X - X$ που βρίσκεται στην βάση της διατομής.

$$I_{XX} = I_1 + A_1 \cdot d_1^2 - I_2 - A_2 \cdot d_2^2$$

$$I_{XX} = \frac{50 \cdot 80^3}{12} + 50 \cdot 80 \cdot 40^2 - \frac{20 \cdot 20^3}{12} - 20 \cdot 20 \cdot 50^2 = 7,52 \cdot 10^6 \text{ cm}^4$$

11. Στο επίπεδο δικτύωμα που φαίνεται στο σχήμα 8 δρουν δυο εξωτερικές δυνάμεις $F_1=10\text{ kN}$ και $F_2=20\text{ kN}$. Από το δικτύωμα και το διάγραμμα Cremona να προσδιορίσετε το είδος της καταπόνησης σε όλες τις ράβδους του δικτυώματος.

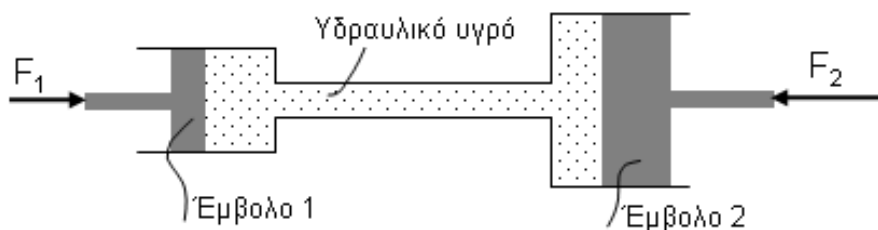

Εφελκούμενες: ΒΘ, ΖΓ, ΕΖ
 Θλιβόμενες: ΑΘ, ΑΗ, ΗΖ
 Δεν καταπονούνται: ΗΘ

Σχήμα 8

12. Στο σχήμα 9 φαίνεται μέρος ενός υδραυλικού συστήματος, μιας μηχανολογικής κατασκευής. Αν το εμβαδόν διατομής του εμβόλου 1 είναι $A_1=150\text{ mm}^2$, και το εμβαδό διατομής του εμβόλου 2 είναι $A_2=600\text{ mm}^2$, να υπολογίσετε:

- (α) την δύναμη F_1 που πρέπει να ασκηθεί στο έμβολο 1 έτσι ώστε το έμβολο 2 να ασκήσει δύναμη 2500 N και
 (β) την πίεση P του υδραυλικού υγρού μέσα στο σύστημα

Σχήμα 9

α)

$$\frac{F_1}{A_1} = \frac{F_2}{A_2} \rightarrow F_1 = \frac{F_2 \cdot A_1}{A_2} = \frac{2500 \cdot 150}{600} = 625\text{ N}$$

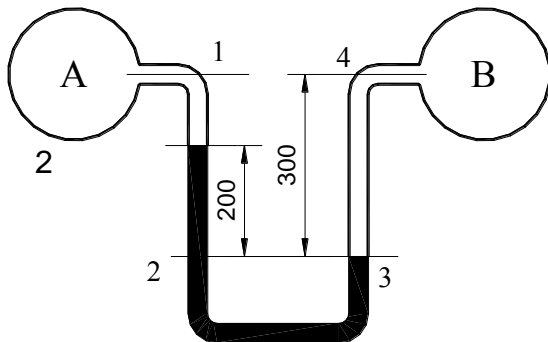
(β)

$$P = \frac{F_2}{A_2} = \frac{2500}{600 \cdot 10^{-6}} = 41,7 \cdot 10^5\text{ Pa}$$

ΜΕΡΟΣ Β: - Τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με οκτώ (8) μονάδες.

13. Οι αγωγοί Α και Β που φαίνονται στο σχήμα 10 μεταφέρουν το ίδιο υγρό πυκνότητας $\rho_v=800 \text{ kg/m}^3$. Αν η πυκνότητα του μανομετρικού υγρού είναι $\rho_\mu = 13600 \text{ kg/m}^3$, να υπολογίσετε τη διαφορά πίεσης μεταξύ των δύο αγωγών:

$$P_2 = P_3$$

$$\rho_\mu \cdot g \cdot 0,2 + \rho_v \cdot g \cdot 0,1 + P_A = \rho_v \cdot g \cdot 0,3 + P_B$$

$$P_B - P_A = 13600 \cdot 9,81 \cdot 0,2 + 800 \cdot 9,81 \cdot 0,1 - 800 \cdot 9,81 \cdot 0,3$$

$$P_B - P_A = 25113,6 \text{ Pa}$$

14. Άξονας με διάμετρο 120 mm, περιστρέφεται με ταχύτητα $n = 60 \text{ rpm}$. Αν η μέγιστη τάση διάτμησης που αναπτύσσεται στον άξονα $\tau_{\max} = 40 \text{ N/mm}^2$, να υπολογίσετε:

- (α) την πολική ροπή αδράνειας του άξονα
- (β) την μέγιστη ροπή στρέψης
- (γ) την ισχύ που μεταφέρει ο άξονας

(α)

$$J = \frac{\pi \cdot D^4}{32} = \frac{\pi \cdot 120^4}{32} = 20,36 \cdot 10^6 \text{ mm}^4$$

(β)

$$\frac{M_t}{J} = \frac{\tau}{r} \rightarrow M_t = \frac{\tau \cdot J}{r} = \frac{40 \cdot 20,36 \cdot 10^6}{60} = 13,57 \cdot 10^6 \text{ Nmm}$$

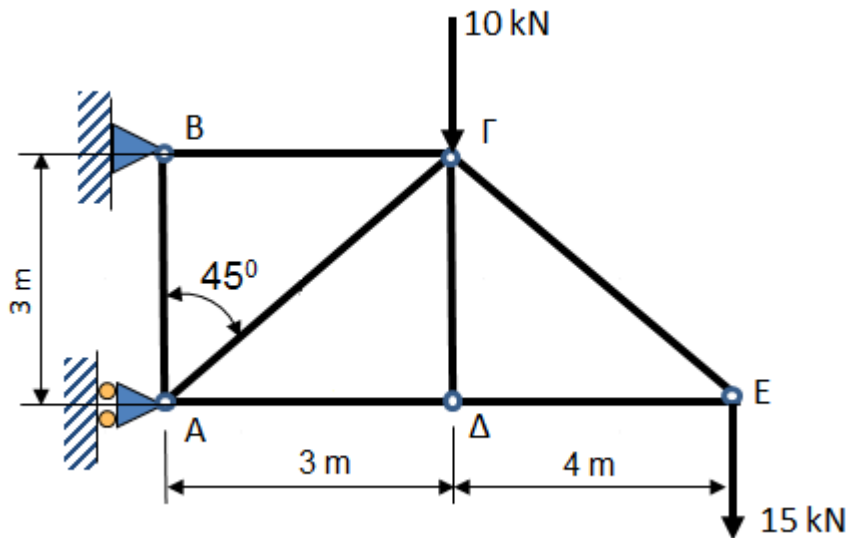
$$M_t = 13,57 \cdot 10^3 \text{ Nm}$$

(γ)

$$P = M_t \cdot \omega = 13,57 \cdot 10^3 \cdot 6,28 = 85,26 \cdot 10^3 \text{ W}$$

$$\omega = \frac{2 \cdot \pi \cdot n}{60} = \frac{2 \cdot \pi \cdot 60}{60} = 6,28 \text{ rad/s}$$

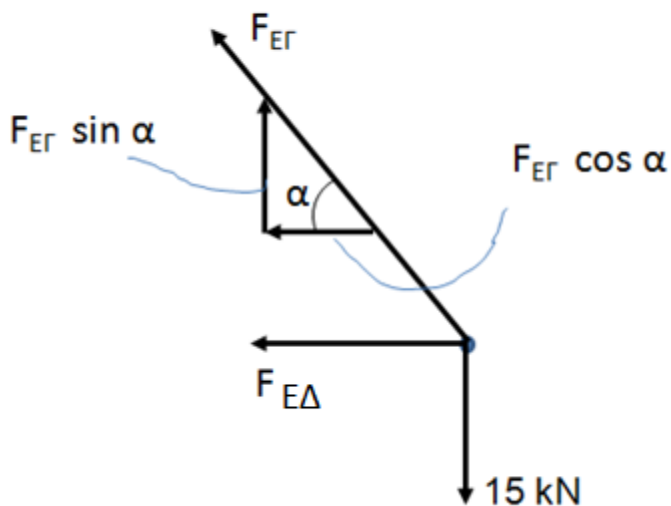
15. Για το δικτύωμα, που φαίνεται στο σχήμα 11, να υπολογίσετε με την αναλυτική μέθοδο των κόμβων τις δυνάμεις που ασκούνται στα μέλη του δικτυώματος των κόμβων Γ, Δ και Ε, και να προσδιορίσετε το είδος της καταπόνησής τους.

Σχήμα 11

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{3}{4} = 0,75 \rightarrow \alpha = 36,87^\circ$$

ΚΟΜΒΟΣ Ε

$$\Sigma F_y = 0$$

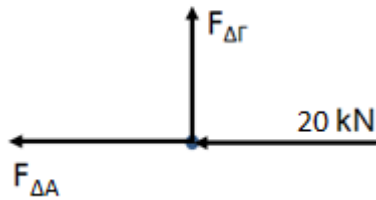
$$-15 + F_{E\Gamma} \cdot \sin 36,87^\circ = 0 \rightarrow F_{E\Gamma} = \frac{15}{\sin 36,87^\circ} = 25 \text{ kN (Εφελκυσμός)}$$

$$\Sigma F_x = 0$$

$$-F_{E\Delta} - F_{E\Gamma} \cos 36,87^\circ = 0 \rightarrow F_{E\Delta} = -F_{E\Gamma} \cdot \cos 36,87^\circ = -25 \cdot \cos 36,87^\circ$$

$$F_{E\Delta} = -20 \text{ kN (Θλίψη)}$$

ΚΟΜΒΟΣ Δ

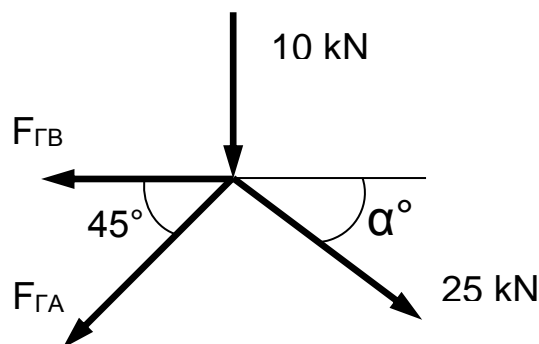

$$\Sigma F_x = 0$$

$$-20 - F_{\Delta\Delta} = 0 \rightarrow F_{\Delta\Delta} = -20 \text{ kN (Θλίψη)}$$

$$F_{\Delta\Gamma} = 0 \text{ (Δεν καταπονείται)}$$

ΚΟΜΒΟΣ Γ

$$\Sigma F_y = 0$$

$$-10 - 25 \cdot \sin 36,87^\circ - F_{\Gamma A} \cdot \sin 45^\circ = 0$$

$$F_{\Gamma A} = \frac{-10 - 25 \cdot \sin 36,87^\circ}{\sin 45^\circ} = -35,36 \text{ kN (Θλίψη)}$$

$$\Sigma F_x = 0$$

$$25 \cdot \cos 36,87^\circ - F_{\Gamma B} - F_{\Gamma A} \cdot \cos 45^\circ = 0$$

$$F_{\Gamma B} = 25 \cdot \cos 36,87^\circ + 35,36 \cdot \cos 45^\circ$$

$$F_{\Gamma B} = 20 + 25 = 45 \text{ kN (Εφελκυσμός)}$$

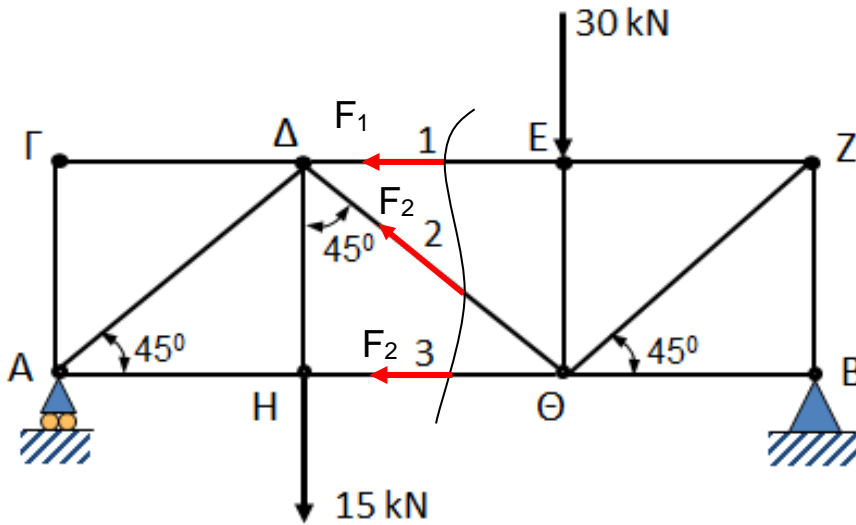

16. Για το δικτύωμα που φαίνεται στο σχήμα 12, να υπολογίσετε:

(α) τις δυνάμεις που ασκούνται στα μέλη του δικτυώματος 1, 2 και 3 με την αναλυτική μέθοδο των τομών και

(β) να προσδιορίσετε το είδος της καταπόνησής τους.

Δίδεται $AH = H\Theta = \Theta B = 1\text{m}$

Σχήμα 12

$$\Sigma M_A = 0$$

$$15 \times 1 + 30 \times 2 = 3R_B$$

$$R_B = 25 \text{ kN}$$

$$\Sigma M_\Theta = 0$$

$$-25 \times 1 - F_1 \times 1 = 0 \rightarrow F_1 = -25 \text{ kN} \text{ (Θλίψη)}$$

$$\Sigma M_\Delta = 0$$

$$30 \times 1 + F_3 \times 1 - 25 \times 2 = 0 \rightarrow F_3 = 20 \text{ kN} \text{ (Εφελκυσμός)}$$

$$\Sigma F_x = 0$$

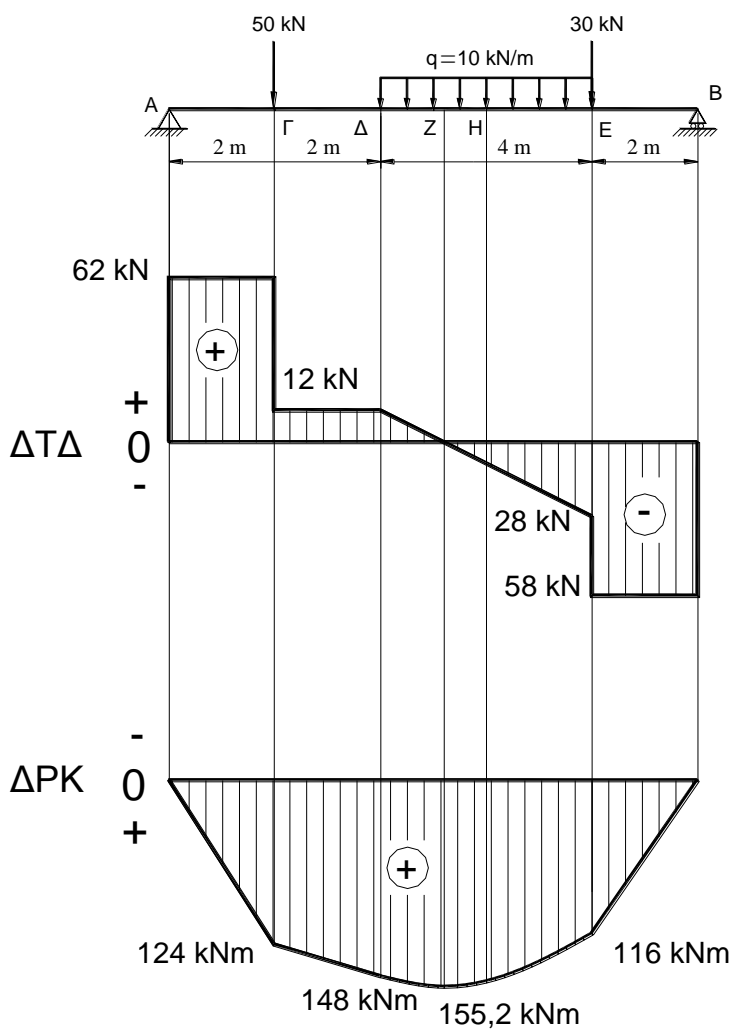
$$25 - 20 - F_2 \times \cos 45 = 0 \rightarrow F_2 = 7,07 \text{ kN} \text{ (Εφελκυσμός)}$$

ΜΕΡΟΣ Γ: - Δύο (2) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες

17. Για την δοκό που φαίνεται στο σχήμα 13 να υπολογίσετε:

- (α) τις αντιδράσεις R_A και R_B .
- (β) τις τέμνουσες δυνάμεις και να σχεδιάσετε το Δ.Τ.Δ
- (γ) τις ροπές κάμψης και να σχεδιάσετε το Δ.Ρ.Κ
- (δ) την μέγιστη τάση κάμψης

Σχήμα 13

(α) Υπολογισμός αντιδράσεων

$$\Sigma M_A = 0$$

$$50 \cdot 2 + 40 \cdot 6 + 30 \cdot 8 - R_B \cdot 10 = 0$$

$$\Rightarrow R_B = \frac{100 + 240 + 240}{10} = 58 \text{ kN}$$

$$\Sigma M_B = 0$$

$$R_A \cdot 10 - 50 \cdot 8 - 10 \cdot 4 \cdot 4 - 30 \cdot 2 = 0$$

$$\Rightarrow R_A = \frac{400 + 160 + 60}{10} = 62 \text{ kN}$$

$$\Sigma F_y = 0$$

$$R_A - 50 - 10 \cdot 4 - 30 + R_B = 0$$

$$62 - 50 - 40 - 30 + 58 = 0$$

(β) Υπολογισμός τέμνουσών δυνάμεων

$$T_{\Delta(A-\Gamma)} = 62$$

$$T_{\Delta(\Gamma-\Delta)} = 62 - 50 = 12 \text{ kN}$$

$$T_{\Delta(\Delta-E)} = 62 - 50 - 10 \cdot x$$

$$x = 0 \Rightarrow 12 - 10 \cdot 0 = 12 \text{ kN}$$

$$x = 4 \Rightarrow 12 - 10 \cdot 4 = -28 \text{ kN}$$

$$T_{\Delta(E-B)} = 62 - 50 - 10 \cdot 4 - 30 = -58 \text{ kN}$$

$$T_{\Delta_x} = 0 \quad T_{\Delta_x} = 12 - 10 \cdot x = 0 \Rightarrow 10 \cdot x = 12$$

$$x = 1,2 \text{ m}$$

(γ) Υπολογισμός ροπών κάμψης

$$PK_A = 0$$

$$PK_\Gamma = 62 \cdot 2 = 124 \text{ kNm}$$

$$PK_\Delta = 62 \cdot 4 - 50 \cdot 2 = 148 \text{ kNm}$$

$$PK_{(\Delta-E)} = 62(4+x) - 50(2+x) - 10x \cdot \frac{x}{2} = 148 + 12x - 5x^2$$

$$x = 0 \Rightarrow PK_\Delta = 62 \cdot 4 - 50 \cdot 2 = 148 \text{ kNm}$$

$$x = 1,2 \text{ m} \Rightarrow PK_Z = 148 + 12 \cdot 1,2 - 5 \cdot 1,2^2 = 155,2 \text{ kNm}$$

$$x = 2 \text{ m} \Rightarrow PK_H = 148 + 12 \cdot 2 - 5 \cdot 2^2 = 152 \text{ kNm}$$

$$x = 4 \text{ m} \Rightarrow PK_E = 148 + 12 \cdot 4 - 5 \cdot 4^2 = 116 \text{ kNm}$$

$$PK_B = 62 \cdot 10 - 50 \cdot 8 - 10 \cdot 4 \cdot 4 - 30 \cdot 2 = 0$$

δ) Υπολογισμός μέγιστης τάσης κάμψης

$$\frac{M_b}{I} = \frac{\sigma}{y} = \frac{E}{R} \rightarrow \sigma_{b\max} = \frac{M_{b\max} \cdot y_{\max}}{I}$$

$$M_{b\max} = 155,2 \text{ kNm}$$

$$M_{b\max} = 155,2 \cdot 10^6 \text{ Nmm}$$

$$y_{\max} = 120 \text{ mm}$$

$$I = I_1 - I_2 = \frac{160 \cdot 240^3}{12} - \frac{100 \cdot 180^3}{12} = 135,72 \cdot 10^6 \text{ mm}^4$$

$$\sigma_{b\max} = \frac{155,2 \cdot 10^6 \cdot 120}{135,72 \cdot 10^6} = 137,22 \text{ N/mm}^2$$

18. Σε άξονα με αμελητέο βάρος τοποθετείται χαλύβδινος δίσκος διαμέτρου $d = 0,4 \text{ m}$ και μάζας $m = 50 \text{ kg}$. Να υπολογίσετε:

(α) την ροπή αδράνειας του δίσκου I

(β) την ροπή στρέψης M_t που χρειάζεται να εξασκηθεί σ' αυτό για να επιταχυνθεί και περιστραφεί από $n_1 = 60 \text{ rpm}$ σε $n_2 = 600 \text{ rpm}$ σε χρόνο $t = 4 \text{ s}$ αν η ροπή στρέψης λόγω τριβής είναι $M_{tfr} = 4 \text{ Nm}$

(γ) αν στην συνέχεια η ροπή στρέψης M_t σταματήσει να ενεργεί πάνω στον άξονα, να υπολογίσετε τον χρόνο t μέχρι που ο άξονας και ο δίσκος θα σταματήσουν να περιστρέφονται.

(α)

$$I = m \cdot \frac{d^2}{8} = 50 \cdot \frac{0,4^2}{8} = \mathbf{1 \text{ kgm}^2}$$

(β) $\Sigma M = I \cdot \alpha$

$$M_t - M_{tfr} = I \cdot \alpha \Rightarrow M_t = I \cdot \alpha + M_{tfr}$$

$$\omega_2 = \omega_1 + \alpha \cdot t \Rightarrow \alpha = \frac{\omega_2 - \omega_1}{t}$$

$$\omega_1 = \frac{2 \cdot \pi \cdot 60}{60} = 2 \cdot \pi \text{ rad/s}^2$$

$$\omega_2 = \frac{2 \cdot \pi \cdot 600}{60} = 20 \cdot \pi \text{ rad/s}^2$$

$$\alpha = \frac{20 \cdot \pi - 2 \cdot \pi}{4} = 14,14 \text{ rad/s}^2$$

$$M_t = 1 \cdot 14,14 + 4$$

$$\mathbf{M_t = 18,14 Nm}$$

(γ) $\Sigma M = I \cdot \alpha$

$$M_{tfr} = I \cdot \alpha \Rightarrow \alpha = \frac{M_{tfr}}{I} = \frac{4}{1} = 4 \text{ rad/s}^2$$

$$\omega_2 = \omega_1 - \alpha \cdot t \Rightarrow t = \frac{\omega_1 - \omega_2}{\alpha}$$

$$\omega_1 = 20 \cdot \pi \text{ rad/s}^2$$

$$\omega_2 = 0$$

$$t = \frac{20 \cdot \pi}{4}$$

$$\mathbf{t = 15,7 s}$$

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ